

Najlepsze w Polsce

Aleksander
Osten-Sacken
Holenderska Genetyka
Plus sp. z o.o.

Warto przyrzeć się czołówce krów w Polsce, których lista sporządzana jest trzy razy w roku. Podstawą rankingu jest polski indeks produkcyjny, wyrażający potencjał krów, który obliczany jest według prostego wzoru: $\text{kg tłuszczu} + 2 \times \text{kg białka}$.

Polski indeks produkcyjny, używany już kilkanaście lat w niezminionej formie, pozwala na ocenę zdolności produkcyjnych krów. Podstawione do wzoru liczby, wyrażające kilogramy tłuszczu i białka, są szacowanymi wartościami hodowlanymi dla tych składników mleka. Jest to więc dobry miernik tego, czego w rzeczywistości możemy spodziewać się po poszczególnych krowach i z bardzo dużym prawdopodobieństwem prognozujący ich wydajność.

W omawianym poniżej rankingu 100 krów rasy polskiej holsztyńsko-fryzyskiej o najwyższych indeksach produkcyjnych (sezon oceny 2011.2) znalazły się krowy o wartościach pomiędzy 141,6 do 112. W porównaniu z poprzednim rankingiem (sezon oceny 2011.1)

oznacza to wzrost średniej wartości indeksu produkcyjnego – najwyższa wartość wyniosła poprzednio 138,8, a najniższa 107,1. Świadczy to o ciągłym wzroście potencjału produkcyjnego krów w Polsce. Najwięcej krów w pierwszej setce pochodzi z Wielkopolski – 46, Podlasia – 17 i Dolnego Śląska – 8. W pozostałych województwach liczby te rozłożyły się dość równomiernie w granicach od 2 do 5.

Jeśli chodzi o kraj pochodzenia buhajów – ojców krów zamieszczonych w rankingu 100 najlepszych, to przedstawia się on następująco: Holandia – 48 buhajów (w tym 47 z oferty CRV/Holland Genetics), Francja – 20 buhajów, USA – 18, Wielka Brytania – 7, Niemcy – 4 i Polska – 3. Buhaje holenderskie

zdobyły tak dużą przewagę nie tylko dzięki przekazywaniu na swoje córki wysokiej produkcji mleka – tę cechę przekazuje zdecydowana większość buhajów-ojców niezależnie od kraju pochodzenia, ale także połączeniu jej z dobrym składem mleka i wynikającą stąd wysoką wartością hodowlaną dla produkcji kg białka i tłuszczu.

Zdecydowanym zwycięzcą omawianego rankingu jest holenderski buhaj Canvas – wśród 100 najwyżej wycenionych krów aż 33 z nich to jego córki. Kolejno na liście najwięcej córek udało się umieścić buhajom: Stol Joc (Francja) – 9, Principal (Wielka Brytania) – 6, Roumare (Francja) – 4, Paramount (Holandia) – 4, O Man Justice (USA) – 4, Ruskenn (Francja) – 3, Martin (Holandia) – 3, Alta Baxter (USA) – 3. Pozostałe buhaje w liczbie 25 mogą pochwalić się tylko jedną lub dwoma córkami, umieszczonymi w gronie najlepszych w Polsce.

■ Zdecydowanym zwycięzcą omawianego rankingu jest holenderski buhaj Canvas. Wśród 100 najwyżej wycenionych krów aż 33 z nich to jego córki.

W tabeli poniżej przedstawiono czołówkę rankingu, tj. 15 krów o najwyższych indeksach. Także tutaj Canvas potwierdza swoją dominację, lokując w pierwszej dziesiątce aż 5 swoich córek.

Zwycięzcami w kategorii „Hodowca” są HZZ „Żołędnica” sp. z o.o. (Wielkopolska) – 7 krów na liście (w tym 6 to córki Canvasa, 1 córka Principala), IZ PIB Z-d Dośw. Pawłowice (Wielkopolska) – 6 krów na liście (w tym 2 córki Stol Joc, po jednej córce po buhajach Ruskenn, O Man Justice, Canvas i Paramount) oraz OHZ „Garzyn” sp. z o.o. (Wielkopolska) – 5 krów na liście (po jednej córce buhajów: Canvas – pierwsze miejsce w rankingu, Murphy, O Man

Justice, Stol Joc i Ruskenn). Po 3 córki w rankingu pochodzą od hodowców: SK „Iwno” Sp. z o.o. (Wielkopolska), „Fortune” sp. z o.o. w Cieszymowie (Pomorze), PPUH „Terra” w Ciołkowie (Wielkopolska), GR T. Lisiecki Czechów-Gołaszyn (Wielkopolska) i OHZ „Kamieniec Żąbkowicki” sp. z o.o. (Dolny Śląsk); dwoma córkami w rankingu mogą pochwalić się GR „Drzewce” (Wielkopolska), T. Olszewski, Gliniki (Podlasie), Agro-Skandawa, Będowo (Warmia-Mazury), Agro-Polen sp. z o.o., Chociwel (Dolny Śląsk), POLHOZ sp. z o.o., Szymankowo (Pomorze), RSP Otylin (Wielkopolska), Top Farms „Wielkopolska” sp. z o.o. (Wielkopolska) i Top Farms „Głubczyce” sp. z o.o. (Opolskie).

Jak już wspomniano, najwięcej córek w pierwszej setce pochodzi z HZZ Żołędnica – dwie spośród nich znalazły się w pierwszej dziesiątce na 4 i 6 miejscu. Ich wydajność potwierdzają uzyskane przez nie indeksy – pierwsza z nich w drugiej, trwającej jeszcze laktacji, w trakcie 217 dni dała 12 004 kg mleka; druga jako pierwiastka zakończyła 305-dniową laktację wynikiem 15 088 kg. W sumie blisko pięćdziesiąt córek Canvasa stojących w trzech oborach HZZ Żołędnica (razem ok. 1100 krów, średnia wydajność około 11 tys. kg mleka) dało średnio 12 144 kg mleka, z tego w 1 laktacji średnio 11 569 kg, a w 2 laktacji 13 253 kg

Czołówka najwyżej wycenionych krów holsztyńsko-fryzyjskich w Polsce, sezon oceny 2011.2

lp.	numer kolczyka	indeks produk.	nazwa/nr ojca	kraj poch. ojca	hodowca województwo
1.	PL 005166968478	141,6	CANVAS NL288458773	Holandia	OHZ Garzyn, Górzno wielkopolskie
2.	PL 005167157376	141,2	CANVAS NL288458773	Holandia	Goch M., Stara Wieś Trzecia lubelskie
3.	PL 005017488148	140,0	ADDISON NL839380546	Holandia	Zawistowski K., Lubnice K. podlaskie
4.	PL 005141312029	138,8	CANVAS NL288458773	Holandia	HZZ „Żołędnica”, Zakrzewo wielkopolskie
5.	PL 005141347441	136,5	VALJEAN FR2941260084	Francja	SK Iwno, Libartowo wielkopolskie
6.	PL 005141312692	136,3	CANVAS NL288458773	Holandia	HZZ „Żołędnica”, Golina W. wielkopolskie
7.	PL 005154063116	135,4	CANVAS NL288458773	Holandia	„Agrominor”, Mokrzeszów dolnośląskie
8.	PL 005153302834	134,3	BOLTON US131823833	USA	OHZ Lubiana, Nadarzyn zachodniopomorskie
9.	PL 005127601468	132,8	MARTIN NL266400219	Holandia	RSP Otylin wielkopolskie
10.	PL 005137999289	132,8	WIN 395 NL970118312	Holandia	GR Drzewce s.c. wielkopolskie
11.	PL 005179368111	132,0	CANVAS NL288458773	Holandia	FORTUNE, Cieszymowo pomorskie
12.	PL 005159606363	131,8	ALTA BAXTER US132973942	USA	SK Iwno, Libartowo wielkopolskie
13.	PL 005119089694	131,1	STOL JOC FR4747063250	Francja	IZ PIB Z-d Dośw. Pawłowice wielkopolskie
14.	PL 005117499693	130,9	MURPHY US128920633	USA	OHZ Garzyn, Mierzejewo wielkopolskie
15.	PL 005189756236	130,6	STOL JOC FR4747063250	Francja	RKS Bądecz, Czajcze wielkopolskie

(wszystkie laktacje 305-dniowe). Na miejscach 11, 43 i 53 w rankingu znalazły się córki Canvasa z firmy „Fortune” Cieszymowo.

W liczącym około 400 krów stadzie jest ponad 100 córek tego buhaja, z czego blisko połowa to jeszcze młodziź i jałówki. Ale pozostałe, będące w 1, 2 i 3 laktacji, to w ocenie hodowcy najwyższej wydajne krowy w stadzie.

Dość powiedzieć, że w pierwszych 6 miesiącach laktacji rzadko zdarza się, by ich wydajność dzienna była niższa niż 50 kg. Zresztą stado w Cieszymowie także należy do ścisłej polskiej czołówki, a jego średnia wydajność sięga 11 tysięcy kg mleka.

Warto spojrzeć też na południe Polski, gdzie w województwie dolnośląskim doskonałe wyniki w hodowli krów mlecznych osiąga RSP Wieśnica. Średnia wydajność w tym, liczącym obecnie ponad

200 krów, stadzie przekroczyła już 11 tysięcy kilogramów. Wprawdzie jak dotąd 305-dniową laktację ukończyło dopiero sześć pierwiastek – córek Canvasa, ale ich wydajność mówi sama za siebie: wynosi ona średnio 12 424 kg mleka, od najwyższej 13 697 do 10 436 kg.

Córki lidera rankingu ojców, tj. buhaja Canvas, w praktyce potwierdzają więc swój wielki potencjał. Trzeba jednak zdawać sobie sprawę, że krowy stworzone do osiągnięcia wysokich wydajności wymagają bardzo dobrego i zbilansowanego żywienia.

W przeciwnym przypadku nie możemy spodziewać się pozytywnych efektów użycia buhajów mających wysokie przewagi w kg mleka, gdyż dobre genetycznie krowy to tylko część sukcesu – drugą i co najmniej tak samo ważną jest prawidłowe ich żywienie. ■

■ Krowy stworzone do osiągnięcia wysokich wydajności wymagają bardzo dobrego i zbilansowanego żywienia. W przeciwnym przypadku nie możemy spodziewać się pozytywnych efektów użycia buhajów mających wysokie przewagi w kg mleka, gdyż dobre genetycznie krowy to tylko część sukcesu – drugą i co najmniej tak samo ważną jest prawidłowe ich żywienie.